

På Mors går Poul Kristensen rundt og ærgrer sig: 1.000 meter spænder ben for en grøn fidus

Interview: Sdr. Herreds Kraftvarmeværker på Mors ejer to vindmøller. Varmeværket vil gerne udnytte den grønne strøm til fjernvarme på en stor varmepumpe. Der er bare et problem.

ERHVERV

24.09.2020 kl. 11:30

Poul Kristensen er formand for Sdr. Herreds Kraftværker. Værket leverer via fire lokale værker fjernvarme til ca. 600 forbrugere i det sydlige Mors. Foto: Morten Lau-Nielsen.

Poul Kristensen er formand for Sdr. Herreds Kraftværker. Værket leverer via fire lokale værker fjernvarme til ca. 600 forbrugere i det sydlige Mors. Foto: Morten Lau-Nielsen.

Michael Stenvei

Som formand for Sdr. Herreds Kraftvarmeværker på Mors har Poul Kristensen i årevis kæmpet for at sikre de omkring 600 tilkoblede varmekunder billig og grøn fjernvarme.

Begge dele har været en udfordring, lyder det.

Sdr. Herreds Kraftvarmeværker

- Varmeværket fra 1992 består af fire mindre varmeværker, der leverer varme til knap 600 forbrugere i seks landsbyer på den sydlige del af Mors.
- Varmeværket er et såkaldt barmarksværk, og historisk har barmarksværkerne kæmpet med høje varmepriser.

Først mistede værket, der via fire små værker leverer fjernvarme i seks landsbyer i den sydlige del af Mors, et mangeårigt grundbeløb, hvilket slog et gevaldigt hul i kassen.

Nu er den foretagsomme formand så stødt på et regulatorisk problem, som han har svært ved at finde snusfornuft i.

»Jeg synes, at det er frustrerende, at jeg kan stå her ved vores varmeværk i Hvidbjerg og ser over på to vindmøller, som vi ejer og laver grøn strøm på, og så vide, at vi ikke kan bruge strømmen direkte i vores varmeproduktion,« siger Poul Kristensen.

De to vindmøller, som fjernvarmeværket købte for fem år siden, er ellers tiltænkt en hovedrolle i en igangværende ombygning af varmeværket i Hvidbjerg.

Ombygningen indebærer installation af en stor varmepumpe, der skal omdanne strøm til billig og grøn fjernvarme til de lokale varmekunder.

»Derfor ville vi jo gerne, at vi kunne bruge vores egne vindmøllestrøm på en god måde,« forklarer fjernvarmeformanden.

Vi kan selvfølgelig flytte varmepumpen over til møllerne og så trække en kilometer lang varmeledning. Men så går noget af den grønne fidus tabt, ligesom det vil være dyrt.

Poul Kristensen, formand for Sdr. Herreds Kraftvarmeværker

Meldingen skal ikke forstås, som at vindmøllerne ikke er koblet til elnettet. Det har de været siden, de blev opført i 1991, lyder det.

Og det er netop problemet.

Opkoblingen betyder nemlig, at [Sdr. Herreds Kraftvarmeværker](#) skal betale til det lokale elnetselskab for at få transporteret strømmen frem til varmeværket, og det er til en pris, som gør, at det gode købmandskab i arrangementet ryger fløjten, mener Poul Kristensen.

Derfor vil han gerne have lov til at trække et kabel direkte mellem de to vindmøller og varmeværkets kommende varmepumpe.

»Men det må vi ikke. For at få lov til det skal møllerne og varmepumpen nærmest stå side om side,« Poul Kristensen.

Det forstår han ikke noget af set i lyset af, at man »politisk har vedtaget, at udviklingen går strømmens vej«.

Reglerne

- Som udgangspunkt skal der betales distributionsafgift af al forbrugt el.
- Kravet om tariffbetalinger er historisk betingede.
- En undtagelse fra reglerne for egenproducenter – f.eks. ejere af vindmøller – kræver, at vindmøllen er opstillet på samme matrikel eller sammenhængende matrikler, hvor elforbruget finder sted.
- Reguleringen af tariffer i Danmark er baseret på europæisk lovgivning, som giver mulighed for en lempelse af kravene om tariffritagelse af forbrug og produktion på samme matrikel.

Kilde: Wind Denmark, Dansk Fjernvarme og Brintbranchen.

Samtidig står Folketinget overfor at skulle indarbejde EU's nye eldirektiv i dansk lov. Et direktiv der bl.a. taler varmt for lokale energifællesskaber, der kan udnyttes uden markedsmæssige hindringer.

»Direktivet ligger jo op til, at man mere fleksibelt kan flytte mere rundt på strømmen,« siger Poul Kristensen, der tydeligt har talt sig varm.

Han forklarer, at han ser kongstanken i direktivet som en døråbner for, at nogle naboer f.eks. går sammen om at stille et mindre solcelleanlæg op, som lokale elbilejere så kan komme forbi, når de skal have tanket elbilen op. Helt uden om det etablerede elnet, som dermed går glip af en historisk garanteret transportbetaling i form af såkaldte nettariffer.

Men hvis nogen slipper billigere, skal andre jo betale mere?

»Det er rigtigt. Men ser man på EU-direktivet, lægger det jo op til, at vi skal kunne handle strøm med hinanden lokalt, og det kan vi ikke med de her høje nettariffer. Det giver jo ikke mening,« siger Poul Kristensen.

Nettarifbetaling

- Elkunder betaler for at få strømmen leveret i stikkontakten. Det sker i form af en såkaldt netbetaling.
- Nettariffer opkræves automatisk via elkundernes regning som et tillæg for hver forbrugt kilowatt-time (kWh).
- Elkunder betaler både til statsejede Energinet, der står for drift og vedligeholdelse af højspændingsnettet, og til det lokale elnetselskab, der sikrer elforsyningen frem til den enkelte husstand, virksomhed eller f.eks. varmeværk.
- Mens nettariffen fra Energinet er ens for alle elkunder i hele landet, er der stor forskel på nettariffen fra det lokale elnetselskab afhængig af, hvor i landet man befinder sig, og om der er tale om små, mellemstore eller store elkunder.

Efter en kort tænkepause fortsætter han: »Man skal samtidig huske på, at man også pålægger fællesskabet nogle store udgifter ved at tvinge hele elforbruget over på det kollektive elnet.«

Dermed er snakken tilbage ved varmeværket i Hvidbjerg og de to vindmøller mindre end 1.000 meter væk.

»Vi kan selvfølgelig flytte varmepumpen over til møllerne og så trække en kilometer lang varmeledning. Men så går noget af den grønne fidus tabt, ligesom det vil være dyrt. Derfor tænker jeg, at vi burde få lov til at trække vores egen elledning fra de to vindmøller til vores varmepumpe. Så sparer samfundet også penge, fordi elnettet ikke skal forstærkes så meget, som det måske ellers skulle,« siger Poul Kristensen.

Om den igangværende revision af elforsyningsloven ender med at åbne op for, at varmekunderne i Hvidbjerg fremover kan bruge hjemmelavet grøn strøm i radiatorerne, har Poul Kristensen ikke noget bud på her og nu.

Til gengæld er han klar i mælet, når det gælder fremtiden for de to vindmøller, hvis elforsyningsloven også i fremtiden blokerer for et direkte elkabel, og de rekordlave 2020-afregningspriser på grøn strøm fortsætter.

»Så giver det ingen mening at fortsætte. Så tager vi simpelthen møllerne ud af drift og nedlægger dem,« siger Poul Kristensen.

Et udkast til den reviderede elforsyningslov har netop været i høring. Næste skridt bliver, at klima- og energiminister Dan Jørgensen fremsætter et lovforslag i folketingsalen.